

PROJEKSİYON

RUSYA ve EKONOMİ:

Gelin kabul edelim, Rus uçağını düşürmek toplum olarak gururumuzu okşadı. Öyle ya, bir dünya devine kafa tutmuş olduk; toplumun büyük bir kesimi böyle yorumladı durumu. Hatırlayalım, öğretmenler günü dolayısıyla Saray'da bir grup öğretmeni kabul eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, uçağın düşürüldüğünü söylediğinde, (ki, yeni bir bilgi veriliyor da değildi) kopan alkış tufanı karşısında, "Mesele, bir alkış meselesi değildir" demek durumunda kaldı. Öğretmenler bile uçak düşürmeyi bir zafer, bir bilek bükme gibi görüyordu, varın gerisini siz düşünün...

Angajman kurallarını uyguladık, hakkımızdı, sınırlarımızı koruduk; hepsi kabul. Ama ne kadar haklı olursak olalım, bu uçak düşürmenin bir yansıması, bir sonucu olacak, olmaya başladı nitekim.

Bir yandan Devlet Başkanı Putin, bir yandan Dışişleri Bakanı Lavrov, çok sert açıklamalar yapıyorlar. Lavrov, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu ile görüştüktan sonra birlikte fotoğraf çektirmeyi bile kabul etmiyor. Sanki gizli kapaklı bir görüşme yapılmış gibi...

Lavrov, Türkiye'deki terör tehdidinin Mısır'dan daha az olmadığını ileri sürüyor ve Rus vatandaşlarına her ne gerekçeyle olursa olsun Türkiye'ye gitmemelerini öneriyor.

Rus uçağı Türkiye'nin ta güney ucunda düşürüldü. Tüm Türkiye'nin terör tehdidi altında olduğu da nereden çıkıyor peki? Lavrov bir şeyler mi biliyor, yoksa daha kötüsü bir şeyler olacağını mı ima ediyor?

Ekonomiye yansıma

Türkiye, Rusya'da müteahhitlik hizmetlerinde en çok pay alan ülkelerden biri konumunda. Rusya zaman içinde, Türkiye'nin yurt dışı müteahhitlik hizmeti üstlendiği ülkeler arasında ilk sıraya yükseldi. 1988'den bugüne kadar olan dönemde Rusya'da tam

1920 proje üstlenildi. Bu projelerin tutarı olan 62 milyar dolar, Türkiye'nin yurt dışı müteahhitlik projelerinin toplamı içinde %19.4'lük bir yere sahip.

Türk müteahhitler Rusya'da geçen yıl 3.9 milyar dolarlık 47 proje, bu yıl ise 2.3 milyar dolarlık 9 proje üstlendi. Bu yıl proje sayısının azaldığı, ancak tutarın arttığı gözleniyor.

Petrol fiyatlarının gerilemesi, rublenin devalüe olması ve Batı'nın uyguladığı bazı yaptırımlar yüzünden Rusya'nın zaten bir ödeme gücüne yaşadığına dikkat çekiliyor ve bu durumun Türk müteahhitlik şirketlerini de zaman zaman zora soktuğu biliniyordu. Son yaşananların ardından ise Rusya'da iş yapan Türk müteahhitlik şirketlerinin yaşadığı zorlukların katlanarak artacağı dile getiriliyor. Ödemelerde sıkıntı yaşanması bekleniyor; çalışanların oturma izinleri uzatılmıyor ve bazı çalışanlar sınır dışı ediliyor. Bunlar, mevcut işlerle ilgili ortaya çıkabilecek zorluklar.

Bundan sonrasına ilişkin tablo ise çok daha karanlık. Türk müteahhitler, artık yeni iş alma umudunu büyük ölçüde yitirmiş durumda. Doğrudan iş üstlenmesi olanaksız görülen Türk şirketlerinin bir dönem diğer ülke şirketlerinin taşeronu gibi çalışmak isteyebilecekleri belirtiliyor, ancak Rusya'nın buna bile sıcak bakmayacağı endişesi dile getiriliyor.

Ve tabii ki bir de zaten çok tartışmalı olan nükleer santral konusu var. Akkuyu'da Rusların yapması yönünde anlaşmaya varılan nükleer santral ne olacak, belli değil. Belki Türkiye'nin elindeki en büyük kozlardan biri bu santral projesi.

Türkiye, sanki bu kozu şimdilik elinde tutuyor ve hiç gündeme getirmiyor. Hem zaten, Türkiye de Akkuyu'dan Rusları dışlama noktasına gelirse, iki ülke arasındaki ilişkiler çok kötü bir boyuta taşınmış demektir.

Turizmdeki sıkıntı

İkili ilişkilerde hiçbir sorun yokken, rublenin değer yitirmesi ve Rusya'da yaşanan ekonomik zorluk, bu yıl bu ülkeden gelen turist sayısında önemli bir azalmaya yol açtı. Geçen yılın ilk on ayında Rusya'dan 4 milyon 368 bin turist gelmişti. Sayı bu yıl yaklaşık beşte bir oranında azalarak 3 milyon 537 bine indi. Yani öyle görünüyor ki, yılın tümünde Rus turist sayısı 1 milyon kadar azalmış olacak. Ama, acaba gelecek sezonda ne olacak, ne bekleniyor? Sektör temsilcileri doğrusu kara kara bunu düşünüyor.

"Ruslar gelmezse başkaları gelir" demek, mezarlıktan geçerken ılık çalmaya benziyor biraz. Zaten turistik tesislerdeki genel doluluk oranı %65'lerde. Sanki tesisler hep doluydu da, başka ülke vatandaşlarını ağırlayamıyorduk, şimdi Ruslar gelmeyeceği için onlara yer açılıyor.

Kaldı ki, turizmdeki sorun, yalnızca Rusya ile ilişkilerin bozulması da değil. Tüm dünyaya yayılan bir terör sorunu yaşanıyor. Terör, dünya turizminin başkenti sayılan Paris'i de sardı, Avrupa'nın kalbi Brüksel'i de, diğer kentleri de. İnsanlar uzunca bir süre evinde oturmayı ya da çok uzak yerlere gitmeyi benimseyecek. Bu dönemde çok tercih edilmeyecek ülkelerden biri de ne yazık ki Türkiye olacak.

Tüm dünyayı ilgilendiren bu genel soruna şimdi de Türkiye açısından bir de Rusya sorunu ekleniyor.

Ya dış ticaret?

Rusya'ya karşı en büyük korkumuz kuşkusuz doğalgazda olan bağımlılığımız. Ama Rusya'nın "Anlaşmayı hiçe sayıyorum ve size doğalgaz satmıyorum" diyeceğini, diyebileceğini de kimse beklemiyor. Belki bir ara gündeme gelen ve fiyatı aşağı çekme umudu doğuran pazarlık marjımızı kaybettik, ama bu yıl gazsız kalacağımız endişesi yersiz görünüyor. Ne var ki şu da bir gerçek, kışın çok sert geçmesi durumunda "Bize daha çok gaz verin" deme durumumuz pek olmayacak gibi. O zaman da, sanayiye verilen gazı bir miktar kısmak ve ısınmaya yöneltmek durumunda kalabiliriz ki, bu da sanayi için bir dezavantaj oluşturur kuşkusuz.

İhracatta bu yıl en hızlı daralan pazarların başında gelen Rusya'nın, yeniden eski canlılığına kavuşması umulurken işler şimdi birden tersine döndü. Rusya, artık en azından bir süre bize pek sıcak bakmayacak. İhracata bazı yaptırımlar getirildi bile. Rusya, iç pazarını ve enflasyonunu da kollayarak Türkiye'ye uygulayacağı ambargonun kapsamını genişletebilecek. Aslında onlar da kestirip atacak konumda değiller. Bizden almayacakları ürünleri ya yüksek fiyattan başka ülkelere temin edecekler ve enflasyonları yükselecek. Ya da ithalatlarını kısacaklar ve arz daralacağı için enflasyon yine yükselecek. Dolayısıyla, Rusya'nın da eli öyle çok güçlü değil, en azından ekonomik yönden.

ENFLASYON:

Enflasyonda başlangıç hedefimiz pek değişmiyor. Genellikle yılı %5 düzeyinde kapatmayı öngörüyoruz. Bazen küsuratta oynama oluyor, ama uzun vadede hedefimiz hep %5. Ama nedense bu orana bir türlü ulaşamıyor, daha da kötüsü bu başarısızlığın altında yatan nedenleri de yeterince irdelemiyoruz. O yüzden de, başarısızlık tekrarlanıyor.

Aslında enflasyonda hedefle tahminin birbirine karıştığı tuhaf bir durum da yaşıyoruz. Merkez Bankası sürekli olarak "Hedef sabit kalmakla birlikte tahmin şu" gibi bir yaklaşım sergiliyor. Tahmin değişiyorsa, hedefin ne anlamı kalıyor, bu da tartışılmıyor değil.

2014'ün son enflasyon raporu açıklandığında 2015'in tahmini %6.1 olarak ilan edildi. Ama petrol fiyatları hızla gerileyince Merkez Bankası bu yılın ilk enflasyon raporunu açıkladığında tahminini bir anda %5.5'e çekti. Bu değişikliğin, tümüyle petrol fiyatlarındaki düşüşe bağlı olduğu belirtildi. %5.5 kulağa hoş geliyordu kuşkusuz.

Ama tahmin, gerçeklerle pek örtüşmedi, gidışata uymadı. Yılın ikinci enflasyon raporunda bu kez tahmini yeniden artırmak, hem de önemli ölçüde artırmak gerekti. Artık 2015'in enflasyon tahmini %6.8 olarak değişmişti. Ama görülmekteydi ki, bu oranda zordu. Merkez Bankası, üçüncü enflasyon raporunu açıkladığında oranı biraz da "%7 aşılmasın" diye %6.9'da tuttu. Fiyat etiketi gibi bir enflasyon tahmini belirlenmişti adeta.

Ekim ayının sonuna geldik; Merkez Bankası yılın son enflasyon raporunu açıkladı ve bu kez tahmin 1 puan daha yukarı çekilerek %7.9 olarak belirlendi.

Yüzde 9'a gidiyor

TÜİK'in yaptığı açıklamaya göre, yıllık TÜFE artışı kasım sonu itibarıyla %8.10 oldu. Yılın ilk 11 ayındaki artış ise %8.58 düzeyinde oluştu. İlk bakışta oranlarda bir yanlışlık olduğu izlenimi uyandırıyor. Öyle ya, son on bir aydaki artış %8.58, son 12 aydaki artış ise %8.10. Oranlarda bir yanlışlık yok, bu durum, geçen yılın aralık ayındaki %0.44'lük fiyat düşüşünden kaynaklanıyor.

Peki, bu yıl aralıkta ne olur, fiyatlar yine gerileme gösterir mi? Doğrusu pek sanılmıyor. Aralıkta fiyatların gerilemesi pek sık rastlanan bir durum değil ve geçen yıl bu

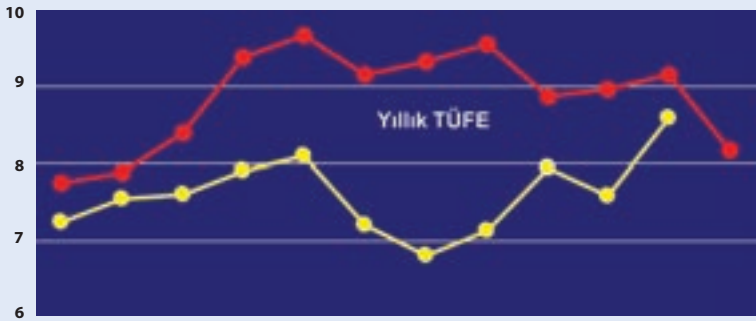
petrol fiyatlarındaki düşüşten kaynaklanmıştı. Bu yıl öyle bir durum yok.

Rusya'nın ambargosu yüzünden meyve sebze fiyatlarında ortaya çıkacağı umulan düşüşün de toplam TÜFE'de böyle bir etki yapması söz konusu değil. Dolayısıyla bu yıl aralıkta geçen yıllar ortalamasına yakın, yani %0.25 dolayında bir artış gerçekleşmesi normal bulunmalı. Bu durumda %9'a yaklaşan bir yıllık oran göreceğimiz demektir. Fiyatlar aralıkta hiç değişmese bile %8.58'lik bir artış gerçekleşeceği kesinleşmiş durumda zaten.

Bu arada, 2016-2018 dönemine ilişkin orta vadeli programda 2016 yılı için TÜFE artışının %6.5 olarak öngörüldüğünü, 2017 ve 2018 için de %5.5 ve yüzde 5'lik hedefler belirlendiğini ifade edelim.

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2014	7.75	7.89	8.39	9.38	9.66	9.16	9.32	9.54	8.86	8.96	9.15	8.17
2015	7.24	7.55	7.61	7.91	8.09	7.20	6.81	7.14	7.95	7.58	8.58	

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2014	7.75	7.89	8.39	9.38	9.66	9.16	9.32	9.54	8.86	8.96	9.15	8.17
2015	7.24	7.55	7.61	7.91	8.09	7.20	6.81	7.14	7.95	7.58	8.58	

BİR BAKIŞTA ÜÇ YILIN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TÜFE (% değ.)	2013	1.65	0.30	0.66	0.42	0.15	0.76	0.31	-0.10	0.77	1.80	0.01	0.46
	2014	1.98	0.43	1.13	1.34	0.40	0.31	0.45	0.09	0.14	1.90	0.18	-0.44
	2015	1.10	0.71	1.19	1.63	0.56	-0.51	0.09	0.40	0.89	1.55	0.67	
Yİ-ÜFE (Aylık) (% değ.)	2013	-0.18	-0.13	0.81	-0.51	1.00	1.46	0.99	0.04	0.88	0.69	0.62	1.11
	2014	3.32	1.38	0.74	0.09	-0.52	0.06	0.73	0.42	0.85	0.92	-0.97	-0.76
	2015	0.33	1.20	1.05	1.43	1.11	0.25	-0.32	0.98	1.53	-0.20	-1.42	
İhracat (Aylık) (milyon \$)	2013	11,482	12,386	13,122	12,468	13,277	12,400	13,060	11,118	13,060	12,054	14,201	13,175
	2014	12,400	13,053	14,680	13,371	13,682	12,881	13,345	11,387	13,583	12,892	13,067	13,269
	2015	12,303	12,232	12,522	13,351	11,082	11,957	11,136	11,033	11,599	13,290		
İthalat (Aylık) (milyon \$)	2013	18,803	19,395	20,559	22,825	23,245	21,013	22,966	18,198	20,621	19,483	21,414	23,139
	2014	19,286	18,240	19,932	20,659	20,875	20,793	19,941	19,498	20,596	19,185	21,385	21,788
	2015	16,645	16,942	18,726	18,374	17,869	18,200	18,213	15,949	15,402	16,911		
Cari denge (milyon \$)	2013	-5,773	-5,052	-5,615	-8,097	-7,586	-4,762	-6,247	-2,386	-3,359	-3,250	-4,182	-8,349
	2014	-5,022	-3,382	-3,389	-4,932	-3,652	-4,168	-2,386	-2,221	-2,365	-2,310	-5,794	-6,904
	2015	-2,352	-3,572	-4,991	-3,793	-4,360	-3,294	-3,321	27	95			
İç borç stoku (milyar ₺)	2013	389.0	390.9	392.8	393.6	395.2	395.8	401.0	404.4	407.9	406.9	405.4	403.0
	2014	406.3	407.1	409.0	409.4	412.4	408.4	408.2	407.4	408.2	411.1	413.6	414.6
	2015	416.9	421.2	423.2	428.5	429.4	430.2	434.4	435.0	438.2	438.2		
Sabit faizli iç borçlanmanın ortalama maliyeti (%)	2013	6.46	6.17	6.47	6.56	5.69	8.37	9.03	9.27	9.79	8.51	8.86	9.23
	2014	10.81	10.87	11.07	10.43	9.17	8.67	8.57	9.24	9.35	9.82	8.28	8.81
	2015	7.83	8.06	8.20	9.70	9.64	9.85	9.63	10.47	11.33	10.84		
Bütçe geliri (Aylık) (milyon ₺)	2013	36,872	32,500	24,768	30,488	34,901	31,404	37,086	31,905	30,122	30,018	36,918	32,699
	2014	37,908	34,424	31,968	34,069	37,555	34,557	34,699	37,985	30,339	34,175	39,219	38,860
	2015	40,109	40,153	32,918	42,971	41,752	39,561	40,103	42,784	33,837	43,797		
Bütçe gideri (Aylık) (milyon ₺)	2013	30,933	33,948	30,157	29,893	30,337	32,603	36,774	35,050	34,847	33,188	30,496	50,001
	2014	36,001	32,756	37,060	36,789	36,080	35,170	39,990	32,038	39,550	37,185	35,618	50,187
	2015	36,342	42,511	39,761	41,597	40,113	36,338	45,506	37,546	47,937	36,562		
Reel kur end. (TÜFE'ye göre) (2003=100)	2013	112.46	111.55	111.54	112.44	111.01	106.99	107.34	105.56	102.62	104.26	103.23	100.95
	2014	95.86	96.49	96.91	102.49	104.64	104.05	104.20	103.61	103.13	103.81	106.94	105.51
	2015	108.34	105.42	103.75	102.16	100.63	98.36	99.78	95.30	91.19	94.40	99.48	
Aylık Ort. \$ (₺)	2013	1,7639	1,7699	1,8072	1,7965	1,8228	1,8945	1,9305	1,9547	2,0171	1,9903	2,0217	2,0578
	2014	2,2168	2,2128	2,2178	2,1275	2,0908	2,1157	2,1187	2,1583	2,2036	2,2583	2,2336	2,2877
	2015	2,3283	2,4552	2,5838	2,6481	2,6461	2,7019	2,6946	2,8456	3,0027	2,9296	2,8713	
Aylık Ort.Euro (₺)	2013	2,3414	2,3689	2,3448	2,3355	2,3666	2,4987	2,5240	2,6018	2,6902	2,7132	2,7291	2,8180
	2014	3,0215	3,0194	3,0658	2,9382	2,8745	2,8758	2,8764	2,8769	2,8501	2,8642	2,7872	2,8217
	2015	2,7162	2,7899	2,8047	2,8534	2,9551	3,0289	2,9710	3,1672	3,3749	3,2986	3,0894	
Mevduat (Milyar ₺)	2013	470.2	475.0	487.2	489.1	501.9	511.2	515.8	513.1	529.9	525.6	528.1	556.2
	2014	541.0	537.1	535.3	538.3	539.5	569.3	584.1	563.8	585.3	568.6	573.2	617.2
	2015	607.8	621.4	622.4	628.6	615.3	627.3	646.6	628.7	625.0	633.1	649.3	
DTH (Milyar \$)	2013	116.3	112.1	111.7	114.8	111.8	108.9	113.7	118.8	122.1	125.2	126.7	127.2
	2014	128.1	134.4	139.9	140.6	139.2	134.5	136.2	138.6	136.8	141.8	141.3	132.8
	2015	128.9	131.5	133.6	133.4	144.0	148.9	144.3	146.3	146.1	149.8	147.1	
Kredi (Milyar ₺)	2013	668.3	688.3	704.5	718.3	757.8	783.7	790.3	821.9	837.7	837.4	860.3	890.4
	2014	917.3	918.1	921.4	918.5	931.7	953.8	967.1	980.8	1,009.2	1,015.5	1,031.1	1,062.5
	2015	1,081.2	1,108.6	1,132.3	1,157.3	1,174.6	1,196.4	1,230.7	1,247.7	1,262.8	1,260.5	1,259.5	
Tük.kredileri (Milyar ₺)	2013	188.2	192.5	197.2	200.9	207.6	213.6	218.1	222.3	225.8	227.7	232.1	236.0
	2014	238.5	238.8	240.4	241.7	245.3	248.6	250.8	253.9	258.0	260.2	263.1	267.4
	2015	270.7	273.4	277.9	279.8	282.3	284.8	286.8	288.8	288.8	288.2	288.2	
Kredi kartları (Milyar ₺)	2013	76.9	77.2	77.9	80.9	83.1	84.5	84.5	87.6	89.7	89.5	90.3	90.8
	2014	92.7	89.4	87.2	85.4	84.7	84.5	83.7	82.8	83.7	83.5	82.7	82.8
	2015	84.2	83.2	83.2	83.9	86.2	86.5	88.9	89.0	91.0	90.5	89.8	
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmamış endekse göre)	2013	2.2	1.4	0.2	4.7	1.9	3.0	5.9	-1.3	6.5	-0.5	4.7	6.9
	2014	7.6	5.1	4.5	4.9	1.8	1.6	-4.5	12.7	4.5	4.5	-1.2	4.4
	2015	-2.2	0.9	4.9	3.9	0.5	6.8	1.5	8.5	-7.9			
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmış endekse göre)	2013	1.7	4.3	2.1	2.8	0.6	4.9	4.0	0.7	6.4	2.4	4.8	6.8
	2014	7.6	5.1	4.5	5.0	3.4	1.5	3.4	4.7	2.6	2.3	0.6	2.5
	2015	-2.1	0.9	4.8	3.9	2.4	4.9	0.3	7.2	2.8			
Protestolu senet (Milyon ₺)	2013	729.0	534.1	543.0	568.1	636.2	592.9	710.1	590.9	649.0	646.0	643.3	651.6
	2014	756.5	535.8	558.1	578.8	581.9	588.2	601.8	989.8	708.7	860.9	684.8	775.7
	2015	794.7	712.8	680.5	714.5	664.8	757.9	984.6	776.8	914.8	902.0		
Dış borç öde. (Milyon \$)	2013	2,792	1,012	838	724	981	515	719	319	658	885	525	566
	2014	2,585	2,151	1,023	796	488	595	691	494	801	1,113	413	786
	2015	915	492	3,566	929	475	356	761	434	903	508	329	

GSYH (% değişim)				
	2015	2014	2013	2012
Birinci çeyrek	2.5	5.1	3.1	3.1
İkinci çeyrek	3.8	2.4	4.7	2.7
Üçüncü çeyrek		1.8	4.3	1.5
Dördüncü çeyrek		2.7	4.6	1.3
Yıllık		2.9	4.2	2.1

Fiyatlar (% değişim)					
TÜFE	2015	2014	Yİ-ÜFE	2015	2014
.Kasım	0.67	0.18	.Kasım	-1.42	-0.97
.On bir aylık	8.58	8.65	.On bir aylık	6.06	7.18
.Yıllık	8.10	9.15	.Yıllık	5.25	8.36
.Yıllık ortalama	7.61	8.80	.Yıllık ortalama	5.33	10.32

Dış Ticaret (Milyon \$)			
	2015	2014	Değ.(%)
Ekim			
.İhracat	13,290	12,892	3.09
.İthalat	16,911	19,185	-11.85
.Açık	-3,621	-6,293	-42.46
.İhracat/İthalat (%)	78.6	67.2	
Ocak-Ekim			
.İhracat	120,505	131,274	-8.20
.İthalat	173,231	199,004	-12.95
.Açık	-52,726	-67,730	-22.15
.İhracat/İthalat (%)	69.6	66.0	
Yıllık (Ekim itibarıyla)			
.İhracat	146,841	158,650	-7.44
.İthalat	216,404	243,558	-11.15
.Açık	-69,563	-84,908	-18.07
.İhracat/İthalat (%)	67.9	65.1	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon \$) (Ocak-Eylül)			
	2015	2014	Değ.(%)
CARI İŞLEMLER DENGESİ	-25,561	-31,517	-18.9
Döviz geliri	153,845	170,154	-9.6
.İhracat	113,825	127,166	-10.5
.Seyahat	21,109	23,036	-8.4
.Faiz	1,120	1,027	9.1
.Diğer	17,791	18,925	-6.0
Döviz gideri (İrakamları negatif okumak gerekiyor)	179,406	201,671	-11.0
.İthalat	151,023	172,651	-12.5
.Seyahat	3,925	3,646	7.7
.Faiz	3,251	3,460	-6.0
.Diğer	21,207	21,914	-3.2
Eylül itibarıyla yıllık	-40,569	-47,298	-14.2

Merkez Bankası Döviz Rezervi (Milyon \$)			
	27/11/2015	28/11/2014	Değişim (%)
TOPLAM	118,473	133,442	-11.22
.Döviz rezervi	99,707	113,160	-11.89
.Altın	18,766	20,282	-7.47

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)			
Kasım	2015	2014	Değişim (%)
Kasım 08	110.21	Kasım 12	111.34
Kasım 09	112.67	Kasım 13	103.23
Kasım 10	124.63	Kasım 14	106.94
Kasım 11	103.96	Kasım 15	99.48

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin ₺)			
	27/11/2015	28/11/2014	Değ.(%)
Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları	377,895,156	346,017,537	9.21
.Tüketici kredileri	288,208,580	263,132,871	9.53
.Konut	130,134,862	112,543,646	15.63
.Taşıt	5,580,635	6,196,515	-9.94
.Diğer	152,493,083	144,392,710	5.61
.Kredi kartları	89,686,576	82,884,666	8.21
Tasfiye olunacak			
.Tüketici kredileri	7,858,831	5,842,286	34.52
.Kredi kartları	6,172,736	5,439,822	13.47

Yatırım Teşvikleri Belgeleri (Milyon ₺) (Ocak-Eylül)			
	2015	2014	Değ.(%)
.Enerji	33,112	9,013	267.4
.Hizmetler	15,628	15,889	-1.6
.İmalat	14,239	16,893	-15.7
.Madencilik	2,210	1,824	21.1
Toplam	65,188	43,619	49.4

Repo Hacmi (Bin ₺)			
	17/11/2015	17/11/2014	Değ.(%)
.Müşterilerle yapılan	2,385,856	1,550,854	53.84
.Mali kuruluşlar arasında yapılan	43,956,227	34,246,020	28.35

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon ₺) (Ocak-Ekim)			
	2015	2014	Değ.(%)
.Gelir	397,986	347,679	14.47
.Harcama	404,213	362,620	11.47
.Denge	-6,227	-14,941	-58.32
.Faiz dışı denge	41,175	30,332	35.75

Yurtiçindekilerin toplam ₺ mevduatı (Bin ₺)			
	27/11/2015	28/11/2014	Değ.(%)
TOPLAM	639,474,160	564,480,745	13.29
.Vadesiz	125,676,342	97,606,271	28.76
.Vadeli	513,797,818	466,874,474	10.05

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon \$)			
	27/11/2015	28/11/2014	Değ.(%)
TOPLAM	147,097	141,269	4.13
.ABD Doları	92,417	82,048	12.64
.Euro (Dolar karşılığı)	49,035	50,183	-2.29
.Diğer dövizler (Dolar karşılığı)	2,769	2,626	5.45
.Kıymetli Mad. Dep. Hes. (Dolar karşılığı)	2,876	6,412	-55.15

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin ₺)			
	20/11/2015	21/11/2014	Değ.(%)
a- ₺ mevduat	649,749,861	581,103,520	11.81
.Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	118,709,733	100,014,623	18.69
.Bir ay vadeli	96,338,106	83,574,042	15.27
.Üç ay vadeli	390,005,291	345,478,620	12.89
.Altı ay vadeli	21,958,242	27,616,674	-20.49
.Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	22,738,489	24,419,561	-6.88
b-Yabancı para mevduat	531,818,353	377,175,895	41.00
.Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	96,915,509	76,046,733	27.44
.Bir ay vadeli	82,468,831	57,795,877	42.69
.Üç ay vadeli	254,669,655	183,430,602	38.84
.Altı ay vadeli	35,134,676	23,323,654	50.64
.Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	62,629,682	36,579,029	71.22

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin ₺)			
	27/11/2015	28/11/2014	Değ.(%)
TOPLAM	1,259,480,473	1,031,059,875	22.15
Yurtiçi krediler	1,248,631,383	1,022,920,294	22.07
.₺ krediler	902,398,204	765,619,704	17.87
.Yabancı para krediler	346,233,179	257,300,590	34.56
Yurtdışı krediler	10,849,090	8,139,581	33.29

Şirket Kuruluşları (Ocak-Eylül)			
	2015	2014	Değ.(%)
.Kurulan	55,127	47,495	16.07
.Kapanan	9,559	10,735	-10.95

En Yüksek Faiz Oranları (27 Kasım 2015 itibarıyla)

1. mevduata uygulanan faiz (%)		ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)		Euro mevduata uygulanan faiz (%)	
. Bir aya kadar vadeli	3,00 -20,00	. Bir aya kadar vadeli	0,25 -10,00	. Bir aya kadar vadeli	0,25 -10,00
. Üç aya kadar vadeli	4,00 -20,00	. Üç aya kadar vadeli	0,25 -10,00	. Üç aya kadar vadeli	0,25 -10,00
. Altı aya kadar vadeli	4,00 -20,00	. Altı aya kadar vadeli	0,25 -10,00	. Altı aya kadar vadeli	0,25 -10,00
. Bir yıla kadar vadeli	4,00 -20,00	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 -10,00	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 -10,00

İç Borç Stoku (Milyar ₺)

	2015	2014	Değ.(%)
.Ekim	438.2	411.1	6.59

Para Arzı (Bin ₺)

	27/11/2015	28/11/2014	Değ. (%)
M1	307,141,078	245,494,451	25.11
DOLAŞIMDAKİ PARA	94,981,225	75,477,389	25.84
Dolaşıma Çıkan Banknot + Madeni Para	105,894,946	85,740,917	23.51
Banka Kasaları (-)	10,913,721	10,263,528	6.33
VADESİZ MEVDUAT (₺)	119,615,201	97,879,302	22.21
Mevduat Bankaları	110,031,590	90,275,901	21.88
Katılım Bankaları	9,571,067	7,589,814	26.10
TCMB	12,544	13,587	-7.68
VADESİZ MEVDUAT (YP)	92,544,652	72,137,760	28.29
Mevduat Bankaları	84,507,711	65,858,149	28.32
Katılım Bankaları	8,029,684	6,271,919	28.03
TCMB	7,257	7,692	-5.66
M2	1,189,494,651	986,974,397	20.52
VADELİ MEVDUAT (₺)	521,264,315	477,422,874	9.18
Mevduat Bankaları	492,131,051	449,458,409	9.49
Katılım Bankaları	29,133,264	27,964,465	4.18
TCMB	-	-	-
VADELİ MEVDUAT (YP)	361,089,258	264,057,072	36.75
Mevduat Bankaları	338,871,436	245,784,010	37.87
Katılım Bankaları	22,217,822	18,273,062	21.59
TCMB	-	-	-
M3	1,229,196,003	1,031,609,732	19.15
REPO	9,715,334	6,845,923	41.91
PARA PIYASASI FONLARI (B TİPİ LİKİT FONLAR)	3,595,693	12,200,803	-70.53
İHRAÇ EDİLEN MENKUL DEĞERLER	26,390,325	25,588,609	3.13

Tüketici Güven Endeksi

	Kasım 15	Ekim 15	Değ.(%)
TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ(*)	77.15	62.78	22.9
.Hanenin maddi durum beklentisi	95.66	86.58	10.5
.Genel ekonomik durum beklentisi	105.90	80.87	31.0
.İşsiz sayısı beklentisi (**)	84.66	64.61	31.0
.Tasarruf etme ihtimali	22.37	19.07	17.3

(*)Beklentiler gelecek 12 aylık dönem için sorgulanıyor.

(**)Söz konusu endeksin artması, işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalışı ise işsiz sayısı beklentisinde artışı gösteriyor.

Sanayi Üretimi Değişimi (%)

	Eylül 2015	Eylül 2014
.Arındırılmamış endekse göre (yıllık)	-7.9	4.5
.Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (yıllık)	2.8	2.6
.Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (bir önceki aya göre)	0.0	3.3

Dış Borç Anapara ve Faiz Ödemesi (Milyon \$) (Ocak-Kasım)

	2015	2014	Değ.(%)
Toplam	9,669	11,152	-13.30
. Kamu	9,257	10,763	-13.99
. Merkez Bankası	412	389	5.91

Turist Sayısı

	2015	2014	Değ.(%)
Ocak-Ekim	33,059,287	33,528,056	-1.40

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi

Daire sayısı (İlk dokuz ay)	2015	2015	Değ.(%)
. Ruhsat	629,544	824,228	-23.62
.Yapı kullanma izin belgesi	516,701	573,661	-9.93

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)

	2015	2014
.Kasım	75.9	74.5

Protestolu Senetler (Ocak-Ekim)

	2015	2014	Değ.(%)
. Adet	822,657	838,886	-1.93
.Tutar (Bin ₺)	7,903,386	6,760,517	16.91

İşsizlik Verileri (Ağustos 2015 itibarıyla)

	Toplam	Erkek	Kadın
.15 ve daha yukarı yaşta nüfus (Bin kişi)	57,973	28,632	29,341
.İşgücü (Bin kişi)	30,208	20,795	9,413
... İstihdam (Bin kişi)	27,150	18,972	8,179
... İşsiz (Bin kişi)	3,058	1,824	1,234
.İşsizlik oranı (%)	10.1	8.8	13.1
.Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12.4	10.1	18.4
.Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	18.3	15.6	23.3

DIŞ BORÇ STOKU (Milyon \$)

	2015 2.Ç.	2015 1.Ç.	2014	2013	2012
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	405,223	393,135	402,720	389,146	339,042
Kısa vadeli	127,499	129,571	132,889	130,416	100,195
Uzun vadeli	277,724	263,564	269,831	258,730	238,847
Kamu sektörü (toplam)	115,754	113,377	117,710	115,944	104,023
Kısa vadeli	16,924	18,165	17,866	17,605	11,040
Uzun vadeli	98,830	95,212	99,844	98,339	92,983
TCMB (toplam)	1,978	2,110	2,484	5,234	7,088
Kısa vadeli	270	290	342	833	1,036
Uzun vadeli	1,708	1,820	2,142	4,401	6,052
Özel sektör (toplam)	287,491	277,648	282,526	267,968	227,931
Kısa vadeli	110,305	111,116	114,681	111,978	88,119
Uzun vadeli	177,186	166,532	167,845	155,990	139,812

ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE FARK (Milyon Dolar)

	2015 2.Ç.	2015 1.Ç.	2014	2013	2012
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	12,089	-9,585	13,573	50,104	35,112
Kısa vadeli	-2,072	-3,318	2,473	30,221	18,615
Uzun vadeli	14,161	-6,267	11,100	19,883	16,497
Kamu sektörü (toplam)	2,378	-4,333	1,765	11,921	9,744
Kısa vadeli	-1,241	299	261	6,565	4,027
Uzun vadeli	3,619	-4,632	1,504	5,356	5,717
TCMB (toplam)	-132	-373	-2,750	-1,854	-2,246
Kısa vadeli	-20	-52	-491	-203	-203
Uzun vadeli	-112	-321	-2,259	-1,651	-2,043
Özel sektör (toplam)	9,843	-4,879	14,558	40,037	27,614
Kısa vadeli	-811	-3,565	2,703	23,859	14,791
Uzun vadeli	10,654	-1,314	11,855	16,178	12,823

ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE DEĞİŞİM (Yüzde)

	2015 2.Ç.	2015 1.Ç.	2014	2013	2012
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	3.1	-2.4	3.5	14.8	11.6
Kısa vadeli	-1.6	-2.5	1.9	30.2	22.8
Uzun vadeli	5.4	-2.3	4.3	8.3	7.4
Kamu sektörü (toplam)	2.1	-3.7	1.5	11.5	10.3
Kısa vadeli	-6.8	1.7	1.5	59.5	57.4
Uzun vadeli	3.8	-4.6	1.5	5.8	6.6
TCMB (toplam)	-6.3	-15.0	-52.5	-26.2	-24.1
Kısa vadeli	-6.9	-15.2	-58.9	-19.6	-16.4
Uzun vadeli	-6.1	-15.0	-51.3	-27.3	-25.2
Özel sektör (toplam)	3.5	-1.7	5.4	17.6	13.8
Kısa vadeli	-0.7	-3.1	2.4	27.1	20.2
Uzun vadeli	6.4	-0.8	7.6	11.6	10.1